Sportiva EVĂ

Duminicile unui nesportiv

Femeia a făcut să descoperim adevăratul chip al pămîntului. Cred că un poet a spus asta, mai demult. Dar chiar dacă n-o spunea, o știam cu toții și ne bucură, azi, drepturile ce și le-a dobîndit, egale sau chiar superioare de multe ori, în lumea contemporană. Și, firește, nu în ultimul rînd, în sport.

Nu cunosc numărul exact al femeilor sportive din țara noastră, nici pe-al campioanelor naționale, internaționale, mondiale, și așa mai departe. Îndrăznesc însă să afirm, nu din vreo atavică moștenire de submisiune de pe vremea matriarhatului, ci din spirit de pură loialitate, că femeia este deseori mai stăruitoare, mai sinceră în elanuri, mai îndîrjită în urmărirea țelului, ca să nu mai vorbesc de agerimea ei, decît majoritatea bărbaților. Este un dar al ei acesta, pe care i l-au făcut mileniile de viață socială, de a-și îmbina suavitatea și inepuizabila fantezie cu voința și rezistența sănătoasă, de a-și deprinde nervii vibratili cu răbdarea pe termen lung. Spre deosebire de bărbați, specializați în domeniile lor de muncă, femeile au avut totdeauna o înțelegere totală a omului și vieții. Iar cînd s-au avîntat în diverse sporturi, au făcut-o cu tot entuziasmul de care numai setea lor de viață este în stare. Încercați să trăiți pe dinăuntru exuberanța lor! Vă veți arde aripile, cum și le ard fluturii la flacăra lămpii. Ea, Eva, rămîne să vibreze atunci cînd voi ați capitulat de mult în fața efortului. Asta vine de acolo că fantezia feminină acționează continuu, ca o rezervă inepuizabilă de elan vital, care îi încarcă fără întrerupere bateriile energetice.

Și, cu toate acestea, majoritatea campionilor lumii sînt de sex bărbătesc! Asta se explică prin fragilitatea femeii, care, oricît i-am admira minunatele calități de voință, răbdare și rezistență, rămîne „gingașul potir" al truverilor medievali. Ea simte mai intens vibrațiile delicate ale universului, decît le simțim noi, și asta istovește. Cu toate acestea, femeile realizează recorduri, cuceresc cupe și medalii, ating, cu o energie virilă, rezultate uimitoare. Am văzut deunăzi poza unei campioane la karate, care, cu toată gingășia-i florală (după ce sfărîmase scîndurile dintr-o singură lovitură a palmei sale precise ca un raționament și dure tot ca el!), exprima prin întreaga ei făptură o imensă energie plină de pathos.

Aici voiam să ajung, în legătură cu sportiva Evă. La această energie impregnată de pathos, care face din femei gimnaste și atlete remarcabile, înotătoare rapide și agile, veverițe cu niște salturi și cățărări de-a dreptul miraculoase. Nu ne mai miră deci că le vedem, în aceste zile, și pe terenuri de fotbal. De pe acum, ele și-au revendicat dreptul la balon. Și de ce nu? Aleargă, știu dribla — o, se pricep de minune, cît despre șuturi, întrebați-l pe Socrate de golurile pe care i le marca Xantippe a lui!

E nevoie oare, spre a le recunoaște deplina îndreptățire la oricare dintre ramurile sportului de azi, de o smulgere a gîndirii noastre din reflexele obișnuite? Cred că nu e nevoie decît de puțină suavitate și de modestia în care, oricum, tot noi sîntem mai tari.

Noi, bărbații!

George SBÂRCEA

FĂRĂ PLACAJ!

Vorbim tot mai mult de apariția echipelor feminine de fotbal. Uităm însă adesea că pe vremuri au existat formații feminine chiar și de... rugby. Faptul s-a petrecut firește în Franța, prin anii '20. La Bordeaux au jucat echipele feminine Hirondellese și Femina-Sport, urmînd întocmai regulile clasice ale rugbyului, cu excepția placajului la picioare care nu era autorizat. Jocul a primit numele de „barette".

Căpitanii celor două echipe

Pe valea Viștei Mari la „Fereastra turiștilor"

Lipsită de o cale de acces comodă și, mai ales, rapidă, valea Viștea Mare, deși este marcată, nu atrage prea mulți drumeți. Astăzi, datorită ramificației de cale ferată dintre stația Ucea și Orașul Victoria, cît și prin realizarea șoselelor forestiere de la poalele masivului Făgăraș, traseul de pe valea Viștei Mari nu mai prezintă inconvenientul amintit.

Parcursul, lipsit complet de puncte periculoase, se desfășoară în lungul văii, fiind marcat cu triunghi roșu. Semnul drumului începe de la pepiniera aflată în valea Viștea Mare pînă unde conduce șoseaua forestieră.

Excursia întreprinsă pe valea Viștei Mari ne dă prilejul să asistăm la aprige bătălii ale apei cu muntele, să admirăm cascadele, vîrtejurile sau locurile de vremelnic popas ce le face pîrîul, dar și marile înălțimi ale Făgărașului, dezvăluite privirii atunci cînd ieșim la gol, dincolo de limita pădurii.

O casă de vînătoare și o stînă, situate în treimea mijlocie a drumului oferă, la nevoie, un adăpost modest.

Pe vreme bună, distanța de la Orașul Victoria la Portița Viștei Mari, denumită și „Fereastra turiștilor", necesită șapte ore de drum. Iar de la acesta la cabana Podragu, pe linia crestei principale, marcată cu bandă roșie, avem nevoie de trei ore (și nu cinci cum arată indicatoarele !)

Emilian CRISTEA
maestru emerit al sportului

IDEALUL SPORTIV NU-I INCOMPATIBIL CU FEMINITATEA

PAOLA PIGNI — fostă recordmană mondială pe 1500 m și campioană (neoficială) a lumii la cros — pledează pentru prezența sportului în viața femeii

Italia sportivă îi datorează mult Paolettei Pigni. Fata aceasta subțirică, cu ochi negri, cu picioare lungi și cu un temperament bătăios, a spulberat falsa impresie a multor compatrioți cum că o sportivă este o fată înzestrată cu o robustețe „masculină", deci cu o musculatură proeminentă și cu puține virtuți estetice.

Iată, însă, că Pigni, cu rezultatele ei, cu recordul mondial pe 1500 metri (care între timp și-a schimbat deținătoarea dar care n-ar fi exclus să se înapoieze în căminul Paolettei, la Maduninо—Milano), cu prestigioasa victorie din Crosul națiunilor, contrazice net această părere. Ea nu este genul de sportivă-băiețoi ci dimpotrivă are o feminitate și o gingășie care au căpătat parcă mai mult relief în postura sa de soție fericită și afectuoasă a fostului (și, de fapt, actualului) său antrenor, Cacchi.

Interviul pe care l-am realizat cu ea, nu urmărește să o prezinte pe Pigni ca produs al unei anumite școli atletice și nici în contextul expresiilor matematice ale performanțelor sale. Pigni, cea despre care vrem să vorbim cititorilor ziarului „Sportul", este cea care mi se pare mai interesantă din punct de vedere uman: este fata care rămîne mereu ea însăși, este doamna amabilă și delicată, chiar dacă efortul de a parcurge 1 500 de metri cît mai repede ar putea să ne falsifice această imagine. Împreună cu mine a venit să o viziteze pe atletă și colegul Lamberto Artioli, un ziarist bine cunoscut de români, din lunga serie de articole despre „Sport și mafia" și care mă roagă să-i salut călduros pe pugiliștii români.

— Stimată Paola, de cînd ai început să practici atletismul — și cred că nu greșesc — ai căutat să explici publicului rostul adevărat al sportului. Ai spus mereu, prin grai și performanțe, că sportul nu-i răpește femeii atributele ei firești, că nu o masculinizează ci îi dă maturitate în gîndire, un simț mai acut al responsabilității. Ne-ai putea da esențialul ideilor pe care le-am atins, doar, în întrebarea noastră?

— Cu plăcere. Simt că este parcă de datoria mea să explic necesitatea prezenței sportului în viața femeii. În primul rînd, aș vrea să arăt că foarte mulți văd în sport o activitate extravagantă. De altfel, nu sînt rare cazurile, deși trăim într-o țară pe care ne place s-o numim civilizată, cînd sportivii sînt considerați, în general, niște oameni care nu au toate rotițele din capul lor la locul cuvenit. Într-o ambianță în care își mai fac loc asemenea concepții, vă închipuiți că nu-i tocmai ușor pentru o fată să facă sport. Mai ales dacă ține să fie considerată serioasă. Aceasta este o mare greșeală, pe care trebuie să o eliminăm din viața noastră. Mai ales că nici o fată din cele ce se încumetă să facă sport n-ar alerga, n-ar sări, n-ar arunca, dacă ar fi convinsă că sportul o masculinizează, îi răpește feminitatea.

Eu am început să fac sport fiindcă mă atrăgea această formă de recreare, iar cînd mi-am dat seama că din atletism poți trage anumite învățăminte pentru viață, am acceptat să sufăr pentru a îndeplini un ideal sportiv. Un asemenea lucru este folositor pentru o fată, pentru oricine, așa cum este util să cobori, pur și simplu, pe stadion și să concurezi. Pot spune că, din viața mea sportivă, am învățat multe lucruri care mi-au folosit în diverse împrejurări și tot atît de sigur pot spune că sportul nu m-a coborît în fața ochilor mei și ai altora, ci dimpotrivă. Am mai spus și voi repeta mereu: fata, femeia, poate rămîne ea însăși, dar aș recomanda să nu se dedice în exclusivitate sportului.

— De aici reiese că nu concepeți sportul ca o profesiune...

— Bineînțeles. Pentru că sportul devine o obligație dacă faci din el o profesie. Dar nu-i mai bine să fie un divertisment, un hobby, o pasiune? Cred că numai așa simți satisfacția de a concura pe un stadion. Diferența este evidentă. Nu vreau să atac profesionismul în sport pentru că și printre profesioniști există valori absolute. Totuși sportul profesionist mi se pare lipsit de un scop frumos, în conceptul efortului. Amatorul se supune la efort pentru că îi face plăcere să se întreacă — cu alții sau cu sine —, fiindcă vrea să realizeze o performanță. Efortul profesionistului are alt scop: acela de a-i asigura existența și poate o retribuție mai bună în viitor.

Dar să revin la ceea ce mă preocupă în mod deosebit. Este faptul că idealul sportiv nu are efecte nocive asupra femeii. Nu este numai părerea mea, ci și a soțului meu, antrenorul, care m-a sfătuit — și nu mi-a impus — să continui activitatea sportivă de performanță.

— Dacă veți avea un copil, intenționați să vă dedicați numai lui sau credeți că veți putea fi în paralel, și atletă și mamă?

— Este riscant să faci anticipări, totuși nu cred că dacă voi deveni mamă voi abandona, în mod sigur atletismul. Cunosc multe cazuri de bune sportive care au copii. În viața unui om echilibrat și serios este loc pentru amîndouă aceste preocupări.

Deci, nu văd de ce n-ați putea s-o întîlniți pe stadion pe „mama" Paola Pigni, firește în postură de concurentă...

— ...Eventual pentru o tentativă de record mondial pe 1 500 m...

— Totul e posibil. Mă și pregătesc foarte serios, iar anul acesta mi-a adus cîteva confirmări că mă aflu pe drumul bun: locul I la Vichy în Crosul națiunilor, un fel de campionat mondial, la Varșovia, la Formia ș.a. Mă străduiesc să șterg amărăciunea înfrîngerii de la Atena. În același timp îmi văd de îndatoririle mele de soție și cred că Bruno este mulțumit.

Bruno dă din cap zîmbind. El este cel ce-a „construit-o pe stadion, pentru stadion, i-a dat încredere în forțele sale și a reușit, apoi, să facă din ea soția lui.

— Eh, cum a fost?

— Eram o dată la Como — *a răspuns Cacchi.* Și — atunci mi-am dat seama, pentru prima oară, că eu și Paola ne privim parcă altfel. Simțeam că se întîmpla ceva cu mine. Am luat trenul spre Milano împreună cu ceilalți sportivi care fuseseră la Como. Nimeni n-ar fi putut spune c-a observat ceva deosebit între noi doi. În tren, am continuat să ne privim în tăcere. Cînd am coborît știam precis că mă îndrăgostisem de Paola și-am întrebat-o ce părere are despre constatarea mea. Răspunsul se vede: sîntem acum soț și soție. Foarte fericiți.

Veți spune că seamănă a sfîrșit de roman — foileton. Dar este adevărul-adevărat, un adevăr născut pe stadioane unde — spun unii — fetele care aleargă își pierd feminitatea și cu aceasta dorința de a întemeia un cămin. Dar Paola Pigni a demonstrat contrariul. Bravo ei!

Giuliano ORLANDO

Milano, iulie 1970

FEMEILE LA VOLAN

Sîntem obișnuiți astăzi să vedem femei la volan. Totuși, atunci cînd ele conduc un uriaș autobuz sau troleibuz, sau cînd se avîntă — alături de cei mai renumiți piloți — în competiții dificile, ni se pare că se depășesc limitele obișnuitului.

Statisticile dovedesc însă că femeile provoacă mai puține accidente de circulație, iar rezultatele concursurilor — că ele se pot ridica la măiestria piloților din prima categorie.

Vom reaminti, din ultimele evenimente competiționale, excepționala performanță a echipajelor feminine care au participat la una dintre cele mai dificile întreceri din istoria automobilului: Raliul Londra—Mexico. Dintre ele, cel condus de Claudine Trautmann a fost tot timpul în prima jumătate a clasamentului, iar spre sfîrșitul traseului sud-american, chiar între primii zece, doar o defecțiune mecanică împiedicîndu-l să încheie acest maraton pe locul pe care îl merita.

Exemple de acest fel sînt numeroase în istoria automobilului. Vom menționa, însă, doar pe cehoslovaca Elisabeth Junek care în anii 1924—28 a uimit toată lumea cîștigînd cîteva curse pe circuit în compania celor mai buni piloți ai epocii (în 1928 ea a condus pînă în ultimul tur în celebra cursă Targa Florio, doar o defecțiune mecanică împiedicînd-o să cîștige) și pe englezoaica *Pat Moss-Carlsson* (sora celebrului Stirling Moss)

cîștigătoare absolută în 1960—62 a cîtorva raliuri dificile.

Numeroasă la raliuri, în ultimele decenii, participarea femeilor la cursele de viteză a fost extrem de rară. Ca o excepție se înregistrează participarea italiencei Maria-Thereza de Fillipis la o cursă de Formula I și a altei conaționale, Ada Pace, la campionatul european de coastă.

Anul acesta organizatorii celei mai rapide curse din lume (cele 500 de mile de la Indianapolis) au fost însă în mare dilemă și nu a lipsit mult să apară în fața instanțelor judecătorești, fiindcă refuză să admită participarea femeilor la această cursă.

Noroc că singura candidată, o americancă de 35 de ani, Drolet, nu a găsit mașina pe care o căuta. Desigur că pretendenta la un loc pe grila de start a celebrei curse nu este o necunoscută. Ea a debutat în acest sport în 1961 și a participat la numeroase curse de viteză rezervate mașinilor de sport și prototipuri, anul trecut reușind să ocupe locul 20 în cursa de 24 de ore de la Daytona. Ea este revoltată de discriminarea pe care o fac organizatorii americani ai curselor de tip „Indy" și susține — pe bună dreptate — că sexul, talia sau greutatea nu contează în măiestria de a conduce. Pentru a întări această afirmație doamna Drolet face apel la o comparație cu Mario Andretti, cîștigătorul de anul trecut al celor 500 de mile de la Indianapolis care nu este — din punct de vedere fizic — mai solid decît ea!

Ce se va întîmpla în anii viitori, dacă vom vedea sau nu femei pilotînd cele mai rapide mașini de curse, rămîne de văzut.

Noi regretăm că anul acesta femeile nu au mai apărut în campionatul nostru de raliuri, adică în probe care sînt, oricum, la îndemîna lor. Dar poate organizatorii vor găsi în viitor soluția să le atragă, căci și la noi sînt foarte multe femei conducătoare-auto, drumul spre acest sport deschizîndu-l, încă în 1904, soțiile unora din primii noștri automobiliști pe care le puteți vedea la volanul unui „bolid" al epocii.

Gh. EPURAN

Sport și teatru

„Așa a fost la Mexico"

retrospectivă umoristică și muzicală a C. M. de fotbal

Iată „lotul" Savoyului, la una din ședințele de pregătire înaintea... finalei. În picioare (de la stînga la dreapta) George Mihalache, Jean Păunescu, Ovid Teodorescu, H. Nicolaide, frații Caban. Jos : Călin Marian, Ciupi Rădulescu, Vasile Tomazian (zis... „Pele II") și R. Neag.

Duminică seara, toate căile de acces spre Patinoarul „23 August" erau blocate de o mulțime compactă care a luat cu asalt locurile acestei arene. De data aceasta, însă, nu un eveniment sportiv adusese publicul sub cupola patinoarului, ci un spectacol de varietăți prezentat de către Teatrul Constantin Tănase. Era vorba despre *„Așa a fost la... Mexico"*, reportaj din „Groapa cu lei" de la Guadalajara, de George Mihalache și Ciupi Rădulescu, cu melodii scrise de Petre Mihăescu și Gelu Solomonescu.

Spectatorii, foarte numeroși, au urmărit, în ciuda unor condiții precare cauzate de stația de amplificare și ploaia care a început să cadă spre sfîrșit, o cronică umoristică și muzicală, a mult comentatei competiții de la Mexico. Am remarcat cîteva cuplete și scenete izbutite, printre care: *„Febra mexicană"* (cuplet spus de H. Nicolaide), *„Colecționarul de autografe"* (monolog pentru Vasile Tomazian), *„Zeița de aur"* (Ovid Teodorescu), *„Și Costică și Gigel"* (Zizi Șerban), *„Echipe de femei"* (Florina Luican, Călin Marian, R. Neag) precum și reușitele momente muzicale susținute de Jean Păunescu, Angela Similea, George Bunea, Rodica Luca și Trio Caban (care a lansat cu multă căldură melodia *„Flori, flori, pentru „tricolori"*, de Petre Mihăescu).

Menționăm, de asemenea, operativitatea cu care Teatrul C. Tănase a montat acest spectacol (la numai două săptămîni după finala de la Mexico), precum și ritmul alert și tineresc asigurat de către regizorul Nicolae Dinescu.

RĂSPUNDE Ion Poștașu

FLOREA MAGHIAR, PITEȘTI. Facchetti a activat, în anii în care s-a consacrat, într-un singur post : acela de fundaș lateral stînga.

ION BLAGA, COMUNA MEREI. Sînteți bine documentat : Drăgan Bădin, talentatul fundaș central al Petrolului, este originar din

Brăila. El s-a născut în acest oraș, în urmă cu 23 de ani, mai precis, la 18 august 1947. A și debutat la C.S.O. Brăila.

DUMITRU CUCUI, PLOIEȘTI. Firește, Robert (Bobby) Fischer, și nu Fisher, cum a apărut în ziar. „Sperînd că nu v-a supărat mica mea observație, vă trimit o epigramă". Observația nu ne-a supărat. N-am putea spune, însă, același lucru și despre epigramă !

IONEL BODE și MIHAI GILCEAVA, COMUNA LUNCA, JUDEȚUL TELEORMAN. Repetăm un răspuns pe care l-am dat și altor cititori : nu avem fotografii de echipe sau de jucători. De ce nu vă adresați clubului Steaua ? S-ar putea să găsiți acolo fotografiile dorite și să le primiți, bineînțeles, contra cost. Dacă nu, vă dau o sugestie : faceți un transfer de sentimente — de la Steaua, la Rapid. Feroviarii s-au gîndit la suporterii lor, tipărind o carte poștală în culori cu echipa de fotbal și cu autografele jucătorilor. O am și eu pe birou.

INGINER ADRIAN MARIN, BUCUREȘTI. Iată formația care a realizat acel meci de mare luptă (1—2) cu Ungaria, la Turku, în cadrul J.O. din 1952, din Finlanda : Voinescu — Zavoda II, Farmati — Călinoiu, Iosif Covaci, Serfözö — Paraschiva, Iordache, Ozon, Petschovschi, Suru. A fost un rezultat onorabil, obținut în fața celei mai puternice reprezentative a Ungariei. Iat-o, de altfel : Grosics — Dalnocki, Lorant — Kovacs I, Lantoș, Bozsik — Buday II, Kociș, Hidegkuti, Puskas, Czibor.

AUREL VLAD, BAIA MARE. 1) În decursul istoriei sale, Petrolul a purtat mai multe denumiri. Actul său de naștere a fost semnat în anul 1924, la... București, în urma fuziunii intervenite între echipele Triumph și Romcomit. După fuziune, echipa s-a numit F.C. Juventus, denumire sub care a activat pînă în 1946. De-a lungul anilor, Petrolul s-a mai numit : Distribuția, Competrol, Partizanul, Energia și

Flacăra. Din 1952, echipa activează la Ploiești. 2) Iată și datele solicitate în legătură cu Decu Crîngașu, cel mai tînăr jucător al petroliștilor : are 19 ani (i-a împlinit la 5 mai), și 1,78 m înălțime. Este originar din comuna Adîncata, județul Ilfov. A jucat de mai multe ori în echipa națională de juniori.

FLORIN NICOLAESCU, CÎMPULUNG. 1) După ce a eliminat pe Tom Ocker și pe Bob Lutz, Bob Hewitt a fost eliminat, la rîndul său, în optimile de finală ale recentului turneu de la Wimbledon, de către australianul Carmichael, în trei seturi : 6—4, 9—7, 6—2. Celălalt jucător sud-african, Drysdale, a fost „scos" de către americanul Gorman : 6—3, 6—3, 6—2. 2) Veți primi răspuns, săptămîna viitoare.

CONSTANTIN ALBU, SATUL CUZA VODĂ. 1) În momentul în care, ajuns pe ultima linie, pionul a fost transformat în regină sau într-altă piesă aflătoare sau nu pe tablă, noua piesă își exercită prerogativele pe care i le acordă regulamentul jocului. 2) Repetați întrebarea. Nu este exprimată îndeajuns de clar.

IOAN VOAIDES, BRAȘOV. La C.N. de haltere, la categoria pană Alfred Wagner (C.S.M. Sibiu) s-a clasat pe locul 3, cu 312,5 kilograme, înaintea lui A. Toma (Steaua). Pe cînd, o precizare de genul acesta : „În clasament s-a strecurat o eroare. De fapt, Alfred Wagner a ocupat locul I" ? E vreo speranță ?

MARIAN ZECEA, CRAIOVA. Poate că Oblemenco este șuterul nr. 1 al fotbalului nostru. Dar, e greu de acceptat un jucător care așteaptă să muncească alții pentru el, care se situează la fiecare meci, aproape în majoritatea timpului, în afara efortului colectiv. O fi ieșit la pensie și nu știm noi !

– Ilustrații : N. CLAUDIU